

POPLAVA

informacij je večinoma prav takšno zlo kot njihovo pomanjkanje. Saj poznate tisto: toliko dreves, da ne vidiš gozda. Nekaj podobnega se nam obeta tudi v naših občinskih razpravah o uničevanju okolja. Najprej dolgo časa nič, potem nekaj malega namigovanj, zdaj pa naenkrat kar sumljivo veliko podatkov in informacij. Pravzaprav že toliko, da se človek kar težko prebija skozi, še posebej, če želi ugotavljati njihovo istovetnost in popolnost. Prav pri popolnosti se ponavadi najprej zatakne. Pri tem nikakor ne smemo pozabiti pravice, ki jo nam državljanom daje ustava: namreč pravice biti popolnoma obveščen o najpomembnejših vprašanjih. Povprečnemu državljanu se pri tem ponujata dve možnosti: ali strokovnjakom v celoti zaupati ali pa gojiti sistematični dvom. Izkušnje me učijo, da je bolj koristno (in velikokrat tudi manj drago) drago.

V prejšnjem prispevku sem izrekel več dvomov v odredilno poslanstvo ekološkega informacijskega sistema TEŠ (EIS). Predvsem dejstvo, da pretežno pozornost posvečajo imisijam (in ne emisijam) in da bo s sistemom upravljal TEŠ (oziroma EGS), me zaskrbljuje čez znosno mejo. Glede prvega naj povem tole: merjenje koncentracije škodljivih primesi v zraku (imisijska) je vsekakor dobrodošlo, nikakor pa ne odrešujoče. Predvsem zato, ker bodo natančnejše meritve opravljali le na območju naše občine. V primeru, ko aparature ne bodo zaznale prekoračenja dovoljenih koncentracij, to ne bo pomenilo, da TEŠ v ozračje bruha manjše količine SO₂, NO_x, ipd., ampak nas bo enostavno seznanjalo z dejstvom, da škodljive snovi potujejo čez meje naše občine. Ali si upamo biti taki egoisti, da tak »dar«, poklanjamo sosedom? Zato trdim, da je neprimerno bolj pomembno natančno meriti emisijo, to je koncentracijo in količino škodljivih snovi, ki jih TEŠ izpušča v zrak! Prav tu pa EIS kaže največjo razpoko. Novi merilniki naj bi

bili namreč nameščeni na dimnik bloka 4, za blok 5 pa naj bi uporabljali sedanji (meril naj bi le žveplov dioksid in prah), emisije iz blokov 1, 2 in 3 pa sploh ne bi merili, ampak bi jo določali posredno s preračunavanjem. Tako bi dopustili širok prostor svobodne razlage podatkov o škodljivih snoveh, ki uhajajo v zrak. Poglejte za primer podatke o letnih emisijah SO₂ iz TEŠ:

- 50.000 ton (Republiška služba za varstvo okolja SRS 1980)
- 124.000 ton (Krstić, Papo, Šoč, 1980)
- 92.000 ton (A. Knežević, 1986)
- 50.700 ton (RKVOUP, 1986)
- 64.000 ton (F. Slavič, TEŠ, 1986)
- 110.000 ton v letu 1985 (TEŠ, 1987).

Pozorni seveda postanemo na dejstvo, da je bil že leta 1980 objavljen podatek o letni emisiji 124.000 ton (ki ni bil demantiran), pa je TEŠ (oziroma njen predstavnik) leta 1986 še vedno serviral 64.000 ton (dvakrat manj)! Komaj torej verjeti?

Poglavje zase je seveda tudi dejstvo, da naj bi z EIS upravljal TEŠ (oziroma Elektroinštitut Milan Vidmar v okviru EGS). Kljub temu da naj bi bili s podatki o trenutnih, dnevnih in mesečnih koncentracijah škodljivih snovi v ozračju na območju naše občine seznanjeni tudi upravni organi občinske skupščine, ostaja nesporno dejstvo, da bodo podrobnejšo obdelavo podatkov in njihovo arhiviranje opravljali v okviru EGS oziroma v Elektroinštitutu Milan Vidmar. Naj bom zloben in predpostavim, da podatkov o nekem obdobju enostavno ne bo. Tako kot jih ni v zadnjem času z merilne postaje na Velikem Vrhu, baje zaradi okvare v računalniškem programu (!) Menim, da bi morala meritve in obdelavo podatkov o imisijah opravljati neodvisna organizacija, ki ne deluje v okviru EGS.

Sicer pa je vse skupaj zvonjenje po toči! Velika energija (in denarji!), vložena v postavitev EIS, gre po moje v prazno. Že že, meriti je vsekakor potrebno, toda neprimerno

bolj nujno je preprečiti uničevanje narave, živali in ljudi. Naj končam z mislijo dr. Petra Novaka v Telexu št. 19/87: »Verjetno bo treba načrte o ekološki sanaciji elektroenergetskih objektov drastično spremeniti, ker nimamo več časa. Ko bomo informacijske sisteme o onesnaževanju vzpostavili, gozda ne bo več.«